

Els tres mesos de Francesc

EDITORIAL LA VANGUARDIA 9-6-2013

DIJOURS vinent farà tres mesos de l'elecció del papa Francesc com a bisbe de l'Església de Roma. Passades les vuit del vespre del dia 13 de març del 2013, el cardenal protodiaca Jean-Louis Thauran va anunciar al món el resultat del conclave, amb les paraules rituals en llatí: "Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum, Dominum Georgium Marium, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalem Bergoglio, qui sibi nomen imposuit Franciscum". El cardenal Jorge Mario Bergoglio, que ha escollit el nom de Francesc. El papa Francesc, sense nombre ordinal, com va precisar al cap d'unes hores una nota oficial de la Santa Seu. El primer papa que adopta el nom de Francesc d'Assís; el primer papa llatinoamericà; el primer papa de la Companyia de Jesús. Triple novetat.

Tres mesos donen per a molt en l'era del temps encapsulat, però amb prou feines són un instant per a una institució mil·lenària, acostumada als cicles llargs i a un indubtable domini psicològic de la dimensió temporal. "El temps som nosaltres", va arribar a dir un papa del Renaixement, en una ostentació de centralitat de l'orbe catòlic. El temps, tanmateix, no és una propietat eclesiàstica i en els últims anys l'Església de Roma ha acusat algunes erosions derivades d'una excessiva lentitud davant determinats esdeveniments temporals que li eren desfavorables.

Després d'haver contribuït poderosament a la derrota del comunisme oficial a Polònia i al posterior ensorrament del mur de Berlín, l'Església catòlica corria ara el risc de ser percebuda com un segon Kremlin per la sensació de secretisme i bloqueig que emetia el Vaticà davant tres qüestions que han tingut un notable impacte segons l'opinió pública internacional: l'actitud impermeable d'alguns bisbes i cardenals davant els casos d'abusos de menors denunciats en diverses diòcesis, especialment en l'àrea anglosaxona; l'opacitat detectada, des de fa anys, en l'Institut per a les Obres de Religió (IOR), la banca vaticana, la governació de la qual es va veure alterada fa mesos per la dimissió del seu director, i, finalment, la insòlita filtració a la premsa de documents pontificis reservats, un esdeveniment que va conduir a la detenció del majordom de Benet XVI, acusat de robatori. Abusos, diners i intriga. Un còctel perfecte per a qui els agrada presentar el Vaticà com a escenari d'una monumental novel·la de misteri. L'Església havia de reaccionar. I va reaccionar. Va reaccionar Joseph Ratzinger en imposar severes mesures de càstig als religiosos pedòfils. I va tornar a reaccionar quan va comprovar que no tenia prou forces per afrontar els altres assumptes difícils. El papa alemany es va rebel·lar contra un final de pontificat agònic i intrigant i, en un gest valent i inèdit, va renunciar al càrrec i es va convertir en Papa emèrit. Va voler propiciar un canvi sincer i el conclave va veure en la figura del cardenal Bergoglio la figura necessària.

El papa Francesc està sent un revulsiu per als catòlics de tot el món i sembla capaç de capgirar les dinàmiques negatives. El seu caràcter decidit, la seva evident voluntat reformista, la seva senzillesa, la seva capacitat de

comunicació i una fina percepció del signe dels temps -proximitat als pobres; la comprensió de les noves perifèries de la societat- han trencat el bucle i el Papa de Roma és avui signe d'esperança. L'Església catòlica va donar al març mostres d'una gran saviesa. Els tres mesos transcorreguts ho confirmen.